II grupė. Užduotis. Perskaityk tekstą ir išrink tris įdomius argumentus apie Barborą Radvilaitę, kelk į užduotie lapą, nepamiršk pasinaudoti anglų žodynėliu.

Luko Kranacho Jaunesniojo portretas, apie 1553 m.

Istorinė asmenybė:

Radvilaitė persikėlė gyventi į Radvilų dvarą, esantį netoli karaliaus rūmų Vilniuje.

Barboros Radvilaitės miniatiūra (aliejus, apie 1553, dailininkas L. Cranachas, 1515–86, Krokuvos nacionalinis muziejus)

Neslepiamas poros bendravimas baigėsi Mikalojaus Rudojo ir Mikalojaus Juodojo Radvilų 1547 09 suorganizuotomis slaptomis vedybomis.

Po Žygimanto Senojo mirties 1548 Žygimantas Augustas informavo Ponų Tarybą apie vedybas ir taip įteisino Barborą Radvilaitę kaip Lietuvos didžiąją kunigaikštienę.

Vedyboms nepritarė ir Barboros vainikavimui Lenkijos karaliene priešinosi karaliaus motina Bona Sforza ir Lenkijos ponai, nuogąstavę dėl glaudesnės Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės–Lenkijos unijos priešininkų Radvilų įsigalėjimo. Santuoka sukėlė politinį konfliktą tarp Lenkijos ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikų. Nepajėgdami išardyti santuokos, lenkai reikalavo, kad Barbora bent nebūtų vainikuojama karaliene.

Žygimantas Augustas Barborai 1549 02 13 užrašė Kauno pilį, Rumšiškes, Merkinę, Alytų, Nemunaitį, Birštoną, Žiežmarius, Stakliškes, Karmėlavą, Vilkiją, Skirsnemunę, Veliuoną. Tuomet ėmė reikštis pirmieji jos ligos požymiai. Nors Bona prieštaravo, o dalis Lenkijos bajorų buvo nusiteikę nepalankiai, 1550 12 07 Krokuvoje Barbora buvo vainikuota karaliene.

J. Grušo dramoje „Barbora Radvilaitė"

Tačiau po karūnavimo jaunoji karalienė vis tiek išlieka patriote ir net svarbiausią jai pasaulyje daiktą – karūną, ji skiria savo Tėvynei Lietuvai. Tokią Barborą - išdidžią, ištikimą, ryžtingą, pasiaukojančią ne dėl savęs, o dėl kitų, dėl Lietuvos galima išvysti J. Grušo dramoje.

Anglų k. žodynėlis. Vocabulary List

Lietuviškas terminas	Angliškas atitikmuo
Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė	The Grand Duchy of Lithuania
didysis kunigaikštis	The Grand Duke
didžioji kunigaikštienė	The Grand Duchess
palikimas	legacy
karūnavimas / vainikavimas	Coronation/ to crown (someone)
vidinė stiprybė	inner strength
unija	union (between states)
Ponų Taryba	Council of Lords
politinis konfliktas	political conflict
slaptos vedybos	secret marriage / secret wedding
viduramžių tradicijos	medieval traditions
nekarališka giminė	non-royal family
dvaras	manor / estate

Lietuviškas terminas	Angliškas atitikmuo
katedra	cathedral
rūsys	crypt / vault
vaizduojama (kaip)	portrayed (as) / depicted (as)
atspindi (požiūrį)	reflects (a perspective)
Renesanso (asmenybės požiūris)	Renaissance (perspective/outlook)
įkūnija	embodies
stiprios, karališkos prigimties	of strong, regal nature
prigimtis	nature (as in essence/character)
paslapties šydas	a veil of mystery
prigimtinė teisė (maištauti)	innate right (to rebel)
maištauti	to rebel (against authority)
patrauklus bruožas	attractive trait / appealing quality
Prometėjiškos savybės	Promethean qualities
rimta, protinga, taiki (moteris)	serious, intelligent, peaceful (woman)
racionaliai mąstanti	rational
atkakli / ryžtinga	determined / persistent
karūnos troškimas	ambition for the crown
nemirtingumas	immortality
Afroditės grožio ikona	an icon of Aphrodite's beauty
rafinuotas grožis	refined beauty
stulbina (visus)	astonishes / stuns (everyone)
didinga, ori	majestic, dignified
buvo palaidota (*katedros rūsyje*)	was buried (in the crypt)
įpėdinių nesusilaukė	had no heirs/children
slapta meilės istorija	secret love affair
viliokė	seductress
vedė iš proto (*savo grožiu*)	drove (men) mad / crazy (with her beauty)
neslepiamas (bendravimas)	open / unconcealed (relationship)
suorganizuotos (vestuvės)	(wedding) arranged / organized
informavo (Ponų Tarybą)	informed (the Council)
įteisino	legitimized / legally recognised
nepritarė (vedyboms)	did not approve (the marriage)
priešinosi	opposed
nuogąstavo (dėl …)	feared / were worried (that …)
sukėlė (politinį konfliktą)	caused (a political conflict)
(ne)pajėgė išardyti (santuokos)	was (un)able to break (the marriage)
reikalavo (*kad… nebūtų*)	demanded (that… not be…)
užrašė (Barborai pilį, dvarus)	granted (Barbora the castle, estates)

Lietuviškas terminas	Angliškas atitikmuo
(ligos požymiai) ėmė reikštis	symptoms began to show/appear
Našlė/ našlys	Widow/ widower
giminė	family
didikas	nobleman / noble
didikė	noblewoman
ponai	lords / nobles
vaivada	voivode / governor
ryžtas / ryžtinga	determination / determined
atkaklumas / atkakli	persistence / persistent
pasiaukojimas / pasiaukojanti	self-sacrifice / self-sacrificing
patriotė / patriotiškumas	patriot / patriotic
nuogąstavimas / nuogąstauti	fear, concern / to fear, to worry
neramumas / konfliktiškumas	turmoil / tension